

Bel Ağrısı Olan 25 Hastanın Bilgisayarlı Tomografi ve Manyetik Rezonans Görüntüleme Bulgularının Karşılaştırılması

Dr. Ayfer KANBEROĞLU (1), Dr. Cevval ÇELEN (1), Dr. İsmet GÜREL (2)

ÖZET

SSK İstanbul Hastanesine bel ağrısı şikayeti ile gelen 25 hastanın bilgisayarlı tomografi ve manyetik rezonans görüntüleme sonuçları karşılaştırıldı. Aralarındaki korelasyon %72 olarak bulundu. Her iki inceleme yönteminin avantaj ve dezavantajları karşılaştırıldı.

Anahtar Kelimeler: Bel ağrısı, Bilgisayarlı tomografi, Manyetik rezonans görüntüleme.

SUMMARY

Computed Tomography And Magnetic Resonance Results On The Patients With Low Backpain
Computed Tomography and Magnetic Resonance results of 25 patients with backpain were compared. The correlation between the results was 72%. The advantages and disadvantages of the two methods were evaluated.

Key Words: Low back pain, Computed tomography, Magnetic resonance.

GİRİŞ ve AMAÇ

Toplumda önemli ölçüde iş gücü ve ekonomik kayıplara neden olan rahatsızlıkların başında akut veya kronik bel ağrıları gelmektedir (1, 2, 3).

Tanıda hastanın anamnezi, klinik muayene bulguları yanında BT, MRG, EMG gibi incelemeler önemli yer tutar. MRG ve BT vertebral colon lezyonlarının saptanmasında yaygın olarak kullanılan noninvasif ve tanı değeri yüksek görüntüleme yöntemleridir (4-7). BT, intervertebral disk herniasyonunun seviyesini, komşu nöral yapıları, spinal kanal, vertebra korpusunun özellikleri dural keseyi açıklıkla gösterir (8). MRG ise her düzlemde kesit alabilmesi, yüksek yumuşak doku kontrastı, X ışını olmaması nedeniyle yumuşak doku kontrastı, X ışını olmaması nedeniyle tanısallık anlamda giderek daha fazla kullanılmaktadır (7). Bu çalışmamızda BT ve MRG tanı yöntemlerini tanısallık açısından karşılaştırmayı amaçladık.

GEREÇ ve YÖNTEM

Çalışmamıza SSK İstanbul Hastanesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon kliniğine bel ağrısı şikayeti ile başvuran BT ve MRG incelemesi yapılmış 25 hasta (11 kadın, 14 erkek) alındı. Olguların önce klinik muayene bulguları, BT ve MRG sonuçları her hasta için karşılaştırıldı. İki yöntem arasında tanısallık açısından fark olup olmadığı araştırıldı.

BULGULAR

25 hastanın 10 tanesinde sadece subjektif bel ağrısı şikayeti mevcuttu. Radikülopati bulgusu yoktu. Bu hastalarımızın 5 tanesinde BT de bulging, MRG de ise 2 tanesi bulging, biri normal inceleme, biri disk protrüzyonu, birinde ise degeneratif disk çıktı. Bir vakada BT ve MRG her ikisinde de disk protrüzyonu, bir vakada her iki incelemede de spinal stenoz bulundu.

Bir vakada BT de nörinom, MRG de multipli diskopati; bir vakada BT de litik alan, MRG de ise normal inceleme çıktı. Bir vakada ise BT ve MRG uyumlu olarak degeneratif disk bulundu. Böylece 10 hastanın 5 tanesinin inceleme sonucu BT ve MRG uyumlu bulundu.

SSK İstanbul Hastanesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Kliniği Uzmanı (1), Şefi (2)

6 hastanın klinik muayene bulgusunda L5 radikülopati bulguları mevcuttu. 3 vakada BT bulging, MRG de protrüzyon; bir vakada her ikisinde de protrüzyon; bir vakada BT normal, MRG protrüzyon; bir hastada her iki tanı yöntemi sonucunda kitle bulundu. Sonuçta 2 vakanın BT ve MRG sonucu uyumlu idi.

S1 Radikülopati bulgusu olan 9 hastada ise sonuçlar şöyle idi: 2 Hastada BT ve MRG disk protrüzyonu; bir hastada her ikisinde bulging; bir hastada her ikisinde stenoz; 2 hastada BT de litik lezyon, MRG de disk hernisi; 2 hastada BT hastada BT de litik lezyon, MRG de disk hernisi; 2 hastada BT de bulding, MRG de disk hernisi bulunmuştur. Bu 9 hastada ise 5 tanesinde BT ve MRG sonuçları uyumlu bulunmuştur.

TARTIŞMA VE SONUÇ

İnsanların %80'i hayatlarının belli bir döneminde bel ağrısına yakalanmaktadır. Erkeklerde bel ağrısına daha sık rastlanmaktadır (2, 3).

Bizimde 25 hastamızın 11 tanesi kadın, 14 tanesi erkek idi. Nörolojik muayenede 10 hastada ağrı dışında bir bulgu yoktu. 6 tanesinde L5, 9 tanesinde S1 radikülopatisine uyan bulgular vardı.

Çalışmamızda radikülopati bulgusu olmayan, yalnız bel ağrısı olan 10 vakanın sadece bir tanesinde BT ve MRG normal bulundu. Diğerlerinde BT ve MRG de protrüzyon, bulging, degeneratif disk, spinal stenoz gibi sonuçlara rastlandı.

Bu on vakada BT ve MRG 5 vakada uyumlu, 6 tane L5 radikülopati bulgusu olan vakaların 2 tanesinde BT ve MRG uyumlu; 9 tane S1 radikülopatisi olan vakaların 5 tanesinde BT ve MRG sonuçları uyumlu bulundu.

Kenneth ve Philip 1984 yılında yaptıkları çalışmada BT ve MRG arasında iyi bir korelasyon bulmuşlar (9). 60 seviye incelenmiş, 51 seviye aynı bulguları göstermiş (%85). Uygun olmayan 9 seviyeden 3 tanesi false pozitif MRG imajı, bir tanesinde false negatif imaj, MRG de 4 dejeneratif disk görünümü, BT de normal görülmüş (9). Michael ve arkadaşları araştırmalarında (1986) 48 hastada 62 seviye incelemişler BT ve MRG arasındaki korelasyonu %86,6 olarak bulmuşlardır (10).

Bizim çalışmamızda ise bu oran %48 olarak bulundu. 25 vakanın 12 tanesi uyumlu idi. Fakat BT'de bulging olarak farklı radyologlar tarafından değerlendirilip, MRG de protrüzyon tanısı konan vakalarımızda sayarsak bu oran %72 olarak görülmektedir.

Bizim hastalarımızda önce BT, sonuç klinik ile uyumlu olmadığı takdirde MRG istenmiştir. Bu sonuçlara göre MRG her düzlemde kesit alabilmesi, X

ışını olmaması gibi avantajları yanında pahalı olması bir dezavantajdır.

Aralarındaki korelasyonun yüksek olması da tanı değeri yönünden her ikisinde eşit olduğunu göstermektedir.

Bu nedenle bel ağrısı olan olgularda önce BT, gerekirse MRG tetkiki istenmesinin doğru olacağı kanısına varıldı.

KAYNAKLAR

- 1- Currey HLF, Greenwood RM, Loyd GG., Murray RS: A prospective study of Low back pain, Rheumatology and Rehabilitation 1979; 94: 104.
- 2- Calliet R.: Low Back Pain Syndrom 3 th ed. F.A Davis Company 1993.
- 3- Watts C. Disc Disease. Neurosurgery 1982; 2: 1435-47.
- 4- Berk U., Işıkmann E. Klinik radiodiagnostik. Ayıldız Matbaası, Ankara 1981.
- 5- Korfalı E, Uysal S. Komputerize tomografinin lomber disk patolojilerindeki tanı değeri. XXI. Psikiatri ve nörolojik bilimler kongresi, Çukurova Tıp Fakültesi, Ekim 1985.
- 6- Kovanlıkaya ve ark. MRG ve BT'nin tanısal değeri, Bilgisayarlı Tomografi Bülteni 1991; 4: 41-5.
- 7- Mouffarrıj M.A., Hardy R.W., Weinstein M.A. Computed tomographic, myelographic and operative findings in patients with suspected herniated lumbar disc. Neurosurgery 1983; 12(2): 184-88.
- 8- Jayson M. I. The lumbar spine and back pain Churchill Livingstone 1987.
- 9- Kenneth R. Maravilla S, et al. AJNR 1985; 6: 237-45.
- 10- Michael T. Modic K et al. AJRN 1986; 7: 709-17.